СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 233. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 7. жовтня 1930. VOL. XXXVIII. No. 232. Jersey City, N. J., Tuesday, October 7, 1930. THREE CENTS.

ПОЛЬСЬКИЙ ТЕРОР ШАЛІЄ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

РЕВОЛЮЦІЯ В БРАЗИЛІЇ

КРОВАВА БОРОТЬБА МІЖ УРЯДОМ І ПОВСТАНЦЯМИ.

САО ПАВЛЬО. — У південних стейтах Бразилії вибухла революція. В ріжних місцях, як Сао Павльо, Порто Алеґре й у стейті Парані прийшло до кровавої боротьби повстанців проти війск уряду.

Подробиць цеї революції нема, бо уряд, котрий має про це звідомлення, цензурує ґазети та не пускає вісток в обіг.

Революціонери думають скинути президента, а посередно позбавити влади „цілу кліку, що правила Бразилією 40 років".

АРЕШТИ НА КУБІ. КАЖУТЬ, ЩО ВИКРИЛИ ЗАГОВІР НА ЖИТТЯ ПРЕЗИДЕНТА.

ГАВАНА. — Краєва поліція оповіщує, що їй вдалося відкрити заговір на життя президента Мачада та інших визначних кубанських урядовців. На чолі заговору буцімто стояв Хусто Мартін, котрого поліція називає злочинцем, а в котрого домі відкрила масу оружа.

Кубанський уряд далі удержує воєнне право на Кубі, хоч конституційних ґарантій особистої свободи ще не завіщено.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ВИСТУПАЄ З ПЛЯНОМ УСУНЕННЯ БЕЗРОБІТТЯ.

БОСТОН (Месечусетс). — Виконавчий уряд Американської Федерації праці предложить річній конвенції Американської Федерації Праці плян розвязання безробіття дорогою законодавства.

Цей плян радить зорґанізованому робітництву вжити свого політичного впливу для переведення слідуючих реформ. Треба створити краєву систему федеральних і стейтових бюр посередництва праці, в яких безробітні мали би записуватися. Треба щоб уряд стейтовий і федеральний зібрали про безробіття докладну статистику, яка могла би відтак послужити основою належитого плянування. Треба зменшити години праці та завести 5-денний тиждень праці. Створити краєву економічну раду, яка мала би бути машинерією для вдержання економічної рівноваги через усталення промислу. Федеральні, стейтові й міські уряди мали би зібрати дані про вреґульовання продукції; подібний матеріял мали би збирати й юнії, і ці дані уряд відтак повинен порівнати зі своїми. В час безробіття треба приспішувати публичні роботи. Частиною цього пляну мала би бути система підготовання людей до ріжних звань. Президентови Гуверови треба піддати думку про потребу студіовання технольоґічного безробіття та тим подібних питань. Припоручити законодатній раді простудіювати всі пляни облекшення безробіття.

СОЦІЯЛІСТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОЛІТИКИ БОЛЬШЕВИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Орґанізація Російських Соціялістів відбула в Церкві Всіх Народів масове віче для протесту проти большевицького терору.

Бесідники представляли тяжкий терор, який завели большевики в Росії. Продажу збіжжа вони представляли як новий бездумний плян большевиків, який руйнує край. Бесідники говорили, що Росія стоїть перед новим голодом, та що большевики пробують ріжними заграничними скандалами відвернути увагу населення від тяжкого становища людей під большевицьким пануванням.

У резолюціях, ухвалених на вічу, соціялісти закликають Американців підняти свій голос проти большевицького варварства.

17-ЛІТНИЙ ХЛОПЧИНА ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИВСТВА МАЧУХИ.

КОНІ АЙЛЕНД. — Місцева поліція арештувала в неділю зполудня 17-літнього Карла Спета, котрий пропав з дому своїх родичів минулого липня, того самого дня, коли в тім домі найдено трупа його мачухи.

Поліція каже, що на допитах хлопчина признався до вбивства мачухи. Він, кажуть, заявив поліції, що мачуха його побивала та сварилася з ним за гроші. В одній такій сварці він її вбив ударом по голові.

Поліція вислідила його з того, що довідалася від брата, що смертельна сварка почалася з того, що хлопчина хотів покинути роботу в моторовій фірмі та нанятися на роботу в якому забавовому городі. Детективи стали шукати його по забавових городах і в одному такому городі його й приарештували.

УКРАЇНСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ БЛЬОК.

Президії партії Українського Демократичного Обєднання й Соціялістично - Радикальної Партії на українських землях під Польщею, підписали умову про утворення виборчого бльоку цих партій.

Таким чином до виборів будуть вироблені спільні лісти кандидатів і переводитимуться спільні передвиборчі віча.

ЩЕ ОДИН ВОЛІЄ ЧУЖИНУ НІЖ РАДЯНСЬКУ ВІТЧИНУ.

Член радянського посольства в Парижі, Селенський, котрий був правним дорадником посольства, виступив з радянської служби, оголосивши лист, в якому стверджує, що дістав поручення виїхати до Москви. Побоюючися, що там його арештують і віддадуть під суд через денунціяцію ДПУ, Селенський відмовився їхати до Москви і виступив з дипльоматичної служби. Селенський заповідає оголошення в пресі ревеляцій про діяльність ДПУ у Франції.

ЗЛЕ БЕЗ ДОЛЯРІВ, АЛЕ ЗЛЕ З ДОЛЯРАМИ.

На фільварку Русак під Молодечном у Виленщині помер наглою смертю Іван Цилінський, який, вернувши з Америки, привіз багато долярів, купив фільварок і мав славу багача. По його смерти люди почали перешіптуватись, що тут справа щось не дуже ясна, бо Цилінський був здоров як дуб і помер аж надто несподівано. Поліція зарядила лікарську секцію трупа, який вже кілька днів лежав у гробі, і лікарі ствердили, що в жолудку покійного находиться стрихніна. Арештовано сина покійного, а він признався, що отруїв батька з намови своєї нареченої Людвіки Німчаківної, яка хотіла бути багатою й заграбати ввесь фільварок Івана Цилінського. Тепер арештовано й Людвіку Німчаківну.

АНҐЛІЙСЬКІ ТЕЩІ ЗОРҐАНІЗУВАЛИСЯ.

В Лондоні заснували тещі власну орґанізацію. Приводом до цього був один процес, в якому домагалася пані Феліерт 5,000 фунтів стерлінґів від свойого зятя за те, що він заборонив їй вступ до свойого мешкання. Пані Феліерт твердила, що зять нарушив її інтереси. Вона домагалася, щоби суд дозволив їй доступ до мешкання дочки у всякій порі дня і ночі. Заступник зятя казав на те, що зять ділав в обороні не лише власній, але також в обороні родинного мира. Спокій і гармонія щезали в домі, як лише появилася теща. Суддя рішив, що, видавши дочку замуж, теща втратила 75 процентів права на дочку. Тому зять є обовязаний допускати тещу до дочки три рази тижнево. Грошиї тещі не признано ніяких. Це рішення викликало невдоволення в кругах лондонських тещ і тому то заснували вони власну орґанізацію для оборони своїх прав.

КЛЮБ „НЕПОВОРОТЦІВ".

Виявилося, що у Берліні є „клюб неповоротців" („клуб невозвращенцев"), який складається з самих радянських службовиків, котрі покинули службу, коли Москва веліла їм вертатись домів, цебто до тюрми або на розстріл. Є там дипльоматичні, консулярні і військові службовики, а також закордонні „чекісти". За якінебудь провини, непослух, або „невірність" комунізмови їх прикликали перед уряд чи то перед суд в Москві, але вони, знаючи, яка їх дожидає кара, відказались від повороту. Оттак тепер в самому Берліні назбиралося в „клюбі неповоротців" 168 членів. Але є ще їх доволі і по містах інших країв.

ЦІКАВИЙ ПРОЦЕС У ПЕРЕМИШЛІ.

В селі Княжицях, пов. Перемишль, свого часу пропав без сліду старший віком господар Осип Шаль. Тому, що жінка Осипа Шаля, Тереса, і їхній син, Станислав, жили з пропавшим Осипом у незгоді, впало підозріння, що це вони вбили Шаля, тому сина арештовано. Станислав Шаль відразу признався, що він убив батька і 2. червня проти нього відбулася розправа. Обвинувачений зізнавав, що батько бив його і він у власній обороні вдарив батька сокирою по голові і вбив його мимохіть. Але коли суд не повірив, що обвинувачений вбив батька, обороняючи себе, Станислав, побоюючись великої кари, нагло змінив свої зізнання і почав твердити, що його батька вбив не він, але його мати, та що вона намовила його взяти вину на себе, зізнавати, що батько вбитий випадково без злої волі, а за ті зізнання мати обіцяла синови кілька морґів поля. Син зразу згодився взяти вину на себе, маючи надію, що розправа скінчиться так, що його звільнять, але, почувши небезпеку високої кари, син подумав, що воля і життя миліщі як мати та морґи поля і розкрив карти. Розправа звернулася тепер проти Тереси Шаль, яка знов зізнає, що вона взагалі не знає, хто вбив її чоловіка і ці зізнання сина неправдиві. Тепер суд не знає, хто справді винен, тому розправу перервано і розпочато слідство наново.

СИН ТЕОДОРА ГЕРЦЛЯ ЗАСТРІЛИВСЯ.

Творець та ідеольоґ сіоністичного руху, д-р Теодор Герцель, мав одинокого сина Ганса, котрий покинув віру свого батька і приняв християнську религію. Дня 17. вересня ц. р. цей син Герцля застрілився в Парижі. Причина невідома, але є загальне переконання, що він, як син великого жидівського діяча, перейшовши на католицизм, попав у душевний роздор, в конфлікти з окруженням, пробував навіть вернути до віри батьків, а вкінці, зломаний душевною боротьбою, застрілився. Колись батько покладав на нього великі надії, як на піонира сіоністичного руху.

ХОТІЛИ ЗНИЩИТИ ПАЛАТУ МИСТЕЦТВ І „РАЦЛАВИЦІ"?

Львівська поліція арештувала помічника (Супінського 4), Ст. Гриневича, бляхарського помічника (Скарбівська 25), Мир. Бойка, театрального хориста (Анчевських 6), Ст. Гановича, бухгальтерського помічника (Длугоша 24), Андр. Воскалу, аптикарського лябoранта (Боніфратрів 4). Польські ґазети повідомляють, нібито арештовані призналися, що є членами УВО та що пекольною машиною хотіли знищити Палату Мистецтв на Східних Торгах і Рацлавицьку Панораму. В тім другім будинку нібито мали кинути бомбу у хвилі заколоту, спричиненого вибухом у Палаті Мистецтв. Замах мали виконати в дні арештування або на другий день, і то з власної ініціятиви без приказу чи порозуміння зі своєю командою.

ПОЖЕЖІ.

На фільварку в Гуменці біля Львова згоріли в ночі 4 стирти, 2 шопи зі збіжем і 1 шопа з рільничими машинами. Підпалячі, як повідомляють польські ґазети, вживали хемічного плину у флящинах і порошку. На фільварку Опорів біля Гаїв (коло Львова) згоріло 6 стирт 200 кіп вівса вартости 6,000 зол. на шкоду Вал. Каліша. В Зимній Відці пожежа знищила 6 стоділ зі збіжем. Шкода виносить 19,870 зол. Все це згоріло в господарстві Йосифа Зґожальського. В Богатківцях (пов. Підгайці) згоріла стирта жита вартости 4,000 зол. на шкоду Войцеховського. Це вже третя пожежа на цьому фільварку. Дня 14. вересня опівночі в Чесниках (пов. Рогатин) вартівник стріляв до трох людей, що підкрадалися до стирти. Одного, як твердить ПАТ, зранив шротом. Товариші забрали раненого та фірами втекли в напрямі Рогатина. Вартівник нібито щойно на другий день повідомив про те поліцію. В Жовчеві (пов. Рогатин) вартівники сполошили 4 людей, що нібито підкрадалися під мазурську кольонію. Їх стежить поліція.

АРЕШТУВАННЯ.

Дня 14. вересня ц. р. в год. 6. рано придержали у Станиславові та відставили до суду під закидом саботажу Дм. Батриньчука, (18-літнього) і Миколу Никифорчина (19-літнього), абсольвентів ґімназії. В Рогатині придержали 10 людей, підозрілих у підпалі в серпні в Чорнолізцях біля Зозолотого Потока. Між арештованими є: Яр. Гладкий, студент львівської політехніки, Петро Гладун, Ст. Ґемба та Богдан Біґус, абсольвент ґімназії. У нього найшли сірчаний квас і скляну рурку, таку, яку найшли біля підпалених стирт.

КОГУТ УБИЙНИК.

В Перемишлі когут подзьобав жінку урядовця маґістрату Ткачову, наслідком чого вона дістала затроєння крови й померла.

ПОЛЯКИ ВИСАДИЛИ В ПОВІТРЯ ЦЕНТРОСОЮЗ

АРЕШТОВАНО ЩЕ 16 УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ. У. В. О. РОЗВИВАЄ АКТИВНІШУ ДІЯЛЬНІСТЬ.

ВАРШАВА (Польща). — Поширення діяльности української терористичної орґанізації У. В. О. поступає дальше. Правительство переводить масові арешти в Галичині запідозрених в приналежности до У. В. О. Знов арештовано 16 бувших українських соймових послів. Між арештованими знаходиться священик Куницький, радник митрополита Шептицького. Сам Шептицький вернув з Варшави до Львова після побачення з Пілсудським. Митрополит має враження, що уряд своєї політики супроти Українців не змінить.

У Львові висаджено в повітря будинок української кооперативної централі „Центросоюз". Кілька бомб, які вибухли одночасно в ріжних частинах будинку, знищили його цілковито. Підчас вибуху поранено 20 осіб.

Голова УНДО, бувший посол Д. Левицький продовжує в Варшаві переговори з польським урядом, які розпочав митрополит Шептицький. Він просить уряд припинити переслідування Українців та масові арешти, які тепер переводить польська поліція в Галичині. Лідери УНДО готові взяти на себе відповідальність за дальші заворушення в Галичині, коли уряд припинить свої репресії.

ЗАГИНУВ ПОВІТРОПЛАВ Р-101.

Згоріло 46 осіб. А 8 чудом уратувалися. Між ними 5 тяжко покалічені.

ПАРИЖ (Франція).—Анґлійський повітроплав Р-101 в дорозі з Анґлії до Індії загинув недалеко французького села Бове. Підчас катастрофи на нім загинуло 46 осіб, яких трупи в більшости обгоріли до нерозпізнання. Восьмеро інших чудом уратувалися від смерти. Пятеро з них, тяжко покалічених й вогнем попечених, тепер знаходяться в шпиталі.

Причина загибелі повітроплава ще не вияснена. Покищо лише теоретично припускають, що страшна злива й буря знизили повітроплав так, що він ударив об один з горбів, що знаходяться біля села Бове, що привело до вибуху в нім ґазу. Один з урятованих каже, що повітроплав загинув у ту хвилину, коли він уже одержав наказ команди звільнити частину балясту в передній частині повітроплава. На його думку, повітроплав вибух ще в повітрі, а вже потім охоплений полумям упав на землю. Більшість загинувших уже спали, після доброї вечері.

Р-101 був найбільшим у світі повітроплавом. Він був вдвоє більший від „Графа Цепеліна" й значно більший від Р-101, другого анґлійського повітроплава, який недавно відбув подорож з Анґлії до Канади й назад. Р-101 недавно збудований. Коштував 5,000,000 долярів.

Загибіль цього повітроплава для Анґлії є страшним ударом, бо, помимо його великої матеріяльної й технічної вартости, на нім згинули найліпші анґлійські фаховці в повітроплавстві. Між загинувшими були найліпші летуни, будівничі повітроплавів і теоретики будування їх. Також загинув міністер повітроплавства, який летів як пасажир до Індії.

ВЕЛИКА ПАРАДА „ШТАЛЬГЕЛЬМУ".

ЕБЕРБРАЙТШТАЙН (Німеччина). — На березі ріки Райну, проти міста Коблєнц, відбулася велика парада орґанізації німецьких ветеранів „Штальгельму". В параді брало участь 120,000 ветеранів та націоналістів, які піддержують цю орґанізацію.

Після паради відбувся бенкет, на якім предсідатель „Штальгелму", Фр. Зайд, виголосив промову проти соціялістичної диктатури в Німеччині й проти диктатури тих елементів, які довели Німеччину до тяжкого стану. На бенкеті був присутний, як почесний гість, бувший крон-принц Німеччини, а також представники італійських та інших фашистів.

ЕКОНОМІЧНА БЛЬОКАДА РАДЯНЩИНИ.

МОСКВА (СССР). — Комуністична преса бє на ґвалт, що Франція почала орґанізувати економічну бльокаду Радянщини. Початок такої бльокади ґазети вбачають в тому, що Франція вже обмежила привіз радянських сирівців та виробів до Франції.

Таке поступовання Франції ґазети вважають проголошенням Росії економічної війни. Супроти того большевики будуть орґанізувати робітничі маси проти французького правительства. Так говорять офіційні радянські ґазети.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БЕЗЗАКОННЯМ НА ПОМІЧ ЗАКОНОВИ

Аймос Вудкак, новий прогибіційний комишенер, почав своє урядовання старим традиційним способом від акробатичного вивороту. Заявив він, що на будуче люди, які роблять напитки, будуть се могти робити без страху перед прогибіційними аґентами.

Подібний розпорядок заповідав ще його попередник на уряді, д-р Дорен, але він видно не мав виразно протизаконна. Не мав відваги тому, бо се виразно протизаконна постанова. Вісімнацятої Поправка до Американської Конституції заборонює виразно виріб, продажу або перевіз опянюючих напитків. Се слово „або" виразно підчеркує, що вже самий виріб опянюючих напитків є нарушенням закона. Та Вудкак каже, що він сих людей законно переслідувати не буде. Сеї заяви не можна зрозуміти інакше, як тільки просто так, що уряд постановив уневажнити одну частину Вісімнацятої Поправки, просто її вважати за неістнуючу.

Не інакше треба пояснити собі сей поступок уряду, коли Федеральна Фармерська Рада недавно позичила каліфорнійським виноградовим фармерам 9 міліонів долярів, хоча нема найменшого сумніву, що американське населення не зужиє в формі винограду або родзинків навіть половини каліфорнійського винограду, але переробить його на вино.

Певна річ, що уряд не може викручуватися, що буцімто не кождий напиток опянюючий, як каже прогибіційна поправка, бо кождому відомо, що люди тому роблять дома вино, пиво й горівку, що в них вироджується алькоголь, який опянює. Якби не було алькоголю, то люди сих напитків не робили би й не пили би.

Яку ціль може мати уряд у сьому беззаконному розпорядку? Не іншу, як помогти прогибіції. Уряд думає, що попускаючи в одній точці, він тим лекше потрафить перевести прогибіцію в інших точках, себто дозволивши виріб напитків дома, тим лекше буде могти здержати перевіз і продаж напитків поза домом. Та чи се йому вдасться? Чи не дуриться уряд знова? Чи нарушуючи виразно постанову закона потрафить уряд впоїти в населення переконання, що решта закона заслугує на виконання? Чи не можна припустити, що коли самий уряд признає одну частину закона за неможливу до виконання, то тим самим він самий піддає населенню думку, що цілий закон прогибіційний до виконання не надається й що його цілого треба післати тою дорогою, котрою самий уряд уже післав заборону виробу напитків по домах?

ПІМСТА І „ПАЦИФІКАЦІЯ"

(Оригінальний допис до „Свободи").

Польська влада доси не годна розслідити, **хто** властиво допускається підпалів панських стирт і оборогів. Є сотки арештовань, але доси не вияснено, хто стоїть на чолі тої величезної саботажної акції. Бебехівська та вшехпольська преса старається звалити всю вину на УВО то на всю українську суспільність взагалі, на читальні, Луги, а навіть на кооперативи.

Не ждучи на вияснення з боку поліції та судів, ляшня вже почала зі свого боку й на свій лад мститися: підпалюють будинки парохіяльні, читальні і т. ин. Найновіший акт пімсти мав місце дня 21 вересня в годині 1. мінут 20 рано у Львові. Кинено бомбу до пивниці школи імени князя Льва при улиці Крупярській на Личакові у Львові: ціла внутрішня частина того одноповерхового будинку була здемольована. Сторож Рудий, мешкаючий у школі разом з жінкою і двома дітьми, лише якимсь чудом не згинув, хоч вибух бомби всіх їх викинув з ліжок, а цегли і частини меблів присипали їх. Одній дитині обпарив вибух сильно лице, так, що мусіло нею занятись поготівля ратункове. Була ще й друга бомба, котру вибух першої відкинув на 25 кроків, але вона однаково не експльодувала.

Польська преса старається представити справу так, що це хтось з Українців перехovував ті бомби в школі імени князя Льва і що одна з них припадково вибухла. Одним словом, Полякам самим стидно за замах на просвітний інститут та на бідну робітничу родину.

А покищо львівський воєвода, Поляк московського хову Наконечніков-Клюковський — береться до „акції пацифістичної" відразу у всіх трох східних „малопольських" воєвідствах. Він вислав передовсім 14 полк кавалерії на львівський та бобрецький повіти, щоби виконати карну експедицію. Те військо нападає на спокійне українське населення, бє його і катує, забирає йому збіже й інвентар, а товари з кооператив. Все те ладують на фіри й вивозять з сіл.

Чистий грабунок, мов за татарських часів.

В часописах оголошено також, що уряд візвав громади, щоби достарчували на свій кошт сторожів, котрі би в ночи доглядали панських стирт, і котрі мають бути за евентуальні шкоди відповідальні.

„Ілюстровани Курер Цодзенни", що найбільше з усіх польських часописів гудзяє на Українців, доносить однакож ось що:

„Показується тепер, що ціла гострість заповіджених розпорядків стається ілюзоричною, а вістре їх — ступленим підчас впровадження їх в життя. Це доказує ось який факт:

„В добрах Русилів, повіт Камінка Струмилова, згоріли три стирти, про що повідомлено старосту. Цей видав приказ, щоби решту стирт пильновано власними двірськими людьми і від того часу осьмох оплачуваних дідичем людий повнить варту, без ніякої участи зі сторони громади.

„Коли дідич кілька днів по оголошенню в дневниках приказу щодо громадських варт, та по оголошенню звітів, що інші староства це виконали, віднісся в тій справі до старости в Камінці Струмиловій, то цей відповів йому, що він не може змусити громади до пильновання двірських стирт. Навіть мимо інтервенції в воєвідстві громада нічим не причиняється до пильновання, хоч що ночи вибухають в околиці пожежі".

Так мав поступити один староста.

Але п. Наконечніков-Клюковський рішився на новий — і то масовий — акт насильства, цілком на подобу колишніх царських ґенерал-ґубернаторів.

В ночи з 20. на 21. вересня вирушила зі Львова на провінцію в повнім узброєнню експедиція, зложена з тисячки постерункових (жандармів) під проводом воєвідського команданта поліції, інспектора Грабовського, з цілою пачкою поліційних официрів.

Експедиція має на ціли „пацифікацію" відносин, повставших через дотеперішну безкарність саботажистів.

Дня 21. вересня поділилась та експедиція на три части, обіймаючі яко центральні пункти найбільше несупокійні осередки, а то: Бібрку у воєвідстві львівськім, Рогатин у воєвідстві станиславівськім, та Козову у воєвідстві тернопільськім. З тих пунктів мають ті відділи розуйтися по селах, „опанованих саботажниками".

„Акція" п. Наконечнікова-Клюковського обіймила повіти бобрецький, рогатинський, бережанський та підгаєцький і має вишукувати по селах зброю та арештувати підозрілі особи.

Сам пан воєвода поїхав тимчасом до Варшави здавати рапорт зі свого енерґічного „уржендовання", а покищо й без него поліція працює цілою парою.

І так нпр. в Тернополи арештувала 22-ох ґімназистів та учителя ґімназії Галущинського. Молодіж польської ґімназії устроїла віче під памятником Міцкевича й ухвалила жадати розвязання української ґімназії.

Зрештою — про подвиги тої славної експедиції почуємо незадовго більше вістей.

У всякому разі можемо собі представити, як будуть виглядати надходячі вибори і яка законність буде підчас них панувати.

„Сaнатори" хваляться, що позискають до 300 своїх послів, а тоді ухвалять, що їм буде потрібно.

Клим О.

ПОЛЬЩА СЛІДАМИ ТАТАРІВ

З українських громадянських кол зі Львова одержуємо такий алярмуючий допис:

ПОМОЧІ!

В нас діються неімовірні речі. Якась невідома рука спричинює від певного часу пожари двірських стирт чи будинків. До цеї пори нікому не доказано безпосередньої участи в тих замахах на приватне майно, не зважаючи на безчисленні арештування. Ціла польська публична опінія враз з владою приписує 50% дотеперішних випадків українським саботажистам.

По розкопанні деяких стрілецьких моигл та по знищенні памятників на них почато інший рід відплати. Денеде погоріло приватне майно українських громадян при дивних умовинах. Поклики польського громадянства до влади, щоби закрила українські установи, лишилася на разі без ширшого відгомону, не вчислюючи закриття деяких Лугів чи Соколів. Висадження у воздух при помочі бомби читальні в Манаєві (Зборівщина) чи спалення кооперативного й читальняного будинку у Воютичах (Самбірщина) та побиття скляних таблиць на склепах „Маслосоюзу" були початком.

Тепер цілу увагу звернено на „Рідну Школу". Закидують їй, що з її шкіл виходять „саботажники". Тому йде нагінка на „Рідну Школу". Підпалено будинок ґімназії „Рідної Школи" в Золочеві і тільки через припадок удалося вогонь зльокалізувати. У звязку з вогняними випадками в Бобреччині поарештовано учнів та професорів рогатинської ґімназії „Рідної Школи". У Львові на Замарстинові вибито вікна в клясі „Рідної Школи" 12. вересня, побито вікна в шкільнім будинку „Рідної Школи" при вул. Мохнацького 12. В ночі з 19. на 20 вересня здемольовано школу „Рідної Школи" й мешкання її управляючого вчителя Василя Манька на Левандівці під Львовом. А в ночі з 20 на 21 вересня підкинено бомбу в будинок 5-клясової школи ім. князя Льва Тов-а „Рідна Школа" у Львові-Личакові при вул. Крупярській. **Будинок** враз з цілим уладженням, кабінетом, шкільним приладдям і шкільною кооперативою **здемольований**, другий будинок „Рідної Школи" ушкоджений. Без перебудови не до вжитку. Крайно несовісний злочинець не тільки що спричинив докучливу матеріяльну шкоду, але не зважав навіть на те, що в мешкані в дасі живуть люде, родина шкільного сторожа Рудого з 4 дітьми. Прямо чудом тільки одна дитина покалічена. Замісць залишити батька, щоб успокоїв перестрашену родину, його приарештовано, підозріваючи, що він тримав муніцію в пивниці. Переводиться ревізії і переслухується тільки Українців.

Польська преса розписалася безпосередно по випадку, що „русини" держали муніцію в **пивницях** школи. Колиж ствerджено, що в тому будинку нема найменшої пивнички, пустили на другий день вістку, що муніція була в шафі кермуючого вчителя, Августина Домбровського, дарма, що він в місці, де вибухла бомба — не має шафи, ані там не вчить, дарма, що Домбровський від кількох днів хорий і загалом не вчив. Ціле слідство спрямовується в той бік, що буцімто „Рідна Школа" бажала позбутися того будинку як невідповідного, а за гроші з відшкодування побудувати новий. Міжтим це будинок мурований, черепом покритий, побудований заледви 1924 р. **умисно на школу.** І. коли шкільна влада **у Львові** дозволила вести в ньому науку, то він мусів бути добрий. Ніякого відшкодування за знищення будинку „Рідна Школа" не може одержати, бо це не був огонь, тільки вибух. Шкода виносить найменше 10,000 долярів.

Наука відбувається тимчасово на дворі, але надходить холодна осінь. Довго так не дасться. **Треба негайної помочі.** Край її не дасть, бо карні експедиції руйнують село. „Рідна Школа" при своїй повній застрашаючій скруті не має чим оплатити вчителів. На будинок не зможе нічого дати. Поміч мусить іти в двох напрямках: грошева і політична. Від Вас, американських і канадійських Українців, мусить дізнатися світ про те, що в нас робиться. Ізза недостачі будинку буде 170 дітей законно примушених переписатися до польської школи. У Львові загалом є лише одна утраквістична державна народня школа і то в противному кінці міста. Тому „Рідна Школа" мусить удержувати у Львові 26 виховних заведень. Зима й обставини наглять.

Не заспіть у время люте!

Дописка. — Вчора, 22. вересня перевела поліція ревізію в 7-клясовій народній школі „Р. Школи" в Станиславові, зажадала від управи школи розпущення дітей а забравши всі шкільні акти, **будинок опечатала,** заявляючи, що школа закрита. Ця школа існує вже 20 років і мала цього року 270 дітей. З того приводу не може відбуватися наука і в промисловій школі „Рідної Школи" в Станиславові, яка містилася в тому самому будинку і має 10 ремісничих учнів.

И. Ш. Баар.

ЯК ТО МУЖИК ДАВ ВОЛА НА НАУКУ

Ще й нині жиють старі люди, що знали згінника Гойду із Кленчі. Він по всьому широкому краю довгі літа скуповував годовані воли, гонив аж у Відень, там їх продавав різникам і так забогатів дуже. Так то раз наш добряга Гойда знову скуповував стадо. Хотів мати бодай десять пар волів, щоби дорога виплатилася. Ще треба було йому одної пари випашених волів, а не міг її ніде найти. Обійшов усю Кленчу, Постршекову Склаж, зайшов навіть між Німців. Пустився через Вострєсуп на Коврид, одначе ніде не бачив товстого вола. Там усюди мали лише кози або старі корови. Вкінці він розлютився та сказав:

— Коли я вже у Ковриді, загляну у Баварію до Трефштайна.

І пустився в імя Боже через границю. Ішов лісом, бо не вперше сюди переходив, так що знав кожен камінь.

Щасливо зайшов й щастя йому всміхалося. Зараз у першого мужика Штофля подибав пару волів, товстих, що аж гей! Гойді заіскрилися очі. Зараз спитався:

— Скільки ти хотів би за волів?

Штофль пошкробався поза вухо тай каже (самособою по німецьки):

— Правого я продав би, а підручного не можу.

— Чому ні?

— Бо то дуже розумний віл, усе розуміє, майже так, як я. Я привик до нього. Такого вола не найти, як далеко і широко.

Згінник знав Баварців, їм часом щось стрілить у голову, тому всміхнувся тай каже:

— То чомуж не даш його до школи, коли він такий мудрий?

— Колиб це було можливо, вір мені, варта би — відповів Німець.

Гойда вже не сміявся, а каже:

— Та чому було би неможливо? На світі все можливе. Школи покінчило богато волів і з часом стали великими панами. Можеш мені вірити, я знаю світ. Зрештою знаєш, що часто буваю у Відні.

Штофль слухає, похитує головою, чіхається поза вуха та нараз питається:

— Слухай, Гойдо, а куди треба би його післати у школу?

— То залежить, якого великого пана ти хотів би мати з нього, — став пояснювати Гойда. — Коли хочеш, щоби був чимсь меншим, наприклад писарем або вчителем, тоді ти мусів би післати його у школу в Домажлиці або в Тейні. Колиб ти хотів, аби з нього був священик, або доктор чи адвокат, то він мусів би вчитися в Празі. Та колиб ти хотів, щоби він став директором, міністром або чимсь ще знатнішим, то його не можна ніде інде післати, лише до Відня.

— До Відня? Ти туди гониш волів, що?

— Так, що місяця транспорт, а там я вже наче в себе дома, — потакує Гойда.

— Знаєш що? Коли вже треба, щоби вчився, хай вчиться на щось вартісного, та хай воно коштує, скільки хоче. Поведи його у Відень і віддай до школи.

— Іншому я того так легко не зробив би, а тобі зроблю, бо тебе знаю, — обіцює шибеник Гойда тай гонить пару волів.

— Йому це піде легко, скоро покінчить, бо великий тай, як кажеш, розумний, — обіцює Гойда ще з воріт.

Штофль поміг ще йому перегнати воли через границю, там з ним розпрощався. Потім усе чекав, щоби згінник прийшов і щоби розповів, як усе поладнав. А Гойда вернувся з Відня, обидва воли там продав, а про Штофля геть призабув.

Може який місяць опісля, саме як сідав до сніданку, бачить: іде Штофль Кленчею тай простісенько до його хати. Перша Гойдина думка була: сховатися. Одначе придумав щось ліпшого. Взяв шапку та палицю і вийшов перед хату.

— Добре, що приходиш, — каже Штофлеві. — Я вже вибирався до тебе, ходімо в хату. — Тай повів Німця до стола, до сніданку. При сніданні розповідає:

— Я щойно вчора вернувся з Відня; я мусів там остати, поки той твій підручний трохи не привикне. Я записав його у школу, найшов йому добру станцію, купив книжки, заплатив наперед шкільну оплату й інші подробиці, все разом винесло триста марок. Я позичив йому стільки, а підручний тебе гарно здоровить, аби ти звернув мені ті гроші.

— Ти добре справився, — каже Баварець і йому наче камінь упав із серця. Ти знаєш, що я не маю дітей, то я того вола любив, наче мого рідного; тепер бодай могтиму спокійно спати!

Потім розіпняв пояс, відрахував триста марок сріблом, подякував Гойді тай відійшов. У хаті все розповів жінці. Вона нахмарилася, та сварилася: „Кращеб ти продав його, стільки грошей нас коштує, а не маємо з нього користи".

— Нічого! Коли не маємо дітей, то хай бодай маємо вченого вола; такого не матиме ніхто в усьому баварському королівстві! — сказав Німець і гладив при тому замашисто бороду, без крихітки сердитости.

Якого пів року пізніше вибрався Гойда знову в Баварію та відвідав Штофля.

— Я знову був у Відні тамтого тижня тай відвідав твого підручного, щоби побачити, що він робить, — каже Гойда, наче читає.

— Це гарно! А що він поробляє? Як живе? — питає врадуваний мужик.

— У школі йому дуже подобається, наука йде йому в голову, небаром складатиме іспити. Та насамперед мусить заплатити таксу. Треба йому було шістьсот марок. Я не вірив йому та пішов спитатися в школі. Професори не можуть нахвалтися, як добре вчиться, та пророкують йому, що буде великим паном у цісарському дворі. Тому я йому й позичив тих шістьсот марок і він тебе здоровить, щоби ти дав мені їх.

Штофлиха знову насупилася, але чоловік такий щасливий радів:

— Я знав це, правда що я не вшукався на ньому? — і без словечка виплатив шість соток і ще дав йому, щоби зїв собі та випив.

Кілька місяців був спокій, поки вчитель не прочитав селянам у гостинниці часопису. Коли Штофль увійшов, усі вже ждали на нього та кричали: „Диви, осьтут є в часописі, що австрійський цісар у Відні іменував нових міністрів, а один називається так як ти: Ганс Штофль!"

Штофль станув наче скаменілий, отворив уста, очі вирячив, аж нараз підскочив, засміявся та скрикнув:

— О, то напевно він! Прибрав собі моє назвище, я мушу бачити його!

Всі думали, що він збожеволів. Дома мусіла йому жінка якстій прилагодити святочну одежу зі срібними ґудзиками, один хліб, шматок сушеного мяса і Штофль вибрався простісько у Відень.

Ішов і йшов, аж вкінці, змучений наче собака, добився до Відня. Бігме, це було краще місто, ніж баварське Мюнхен. Усюди повно людей, галасу, що Баварця аж запаморочило. Не знав куди рушитися, котрою вулицею йти. Вкінці побачив полісмена тай зараз його спитався, де живе міністер Ганс Штофль.

— Ви його знаєте? — питається строго полісмен.

— Самособою, що знаю.

— А що хочете в нього?

— Хочу побачити його.

— А чому хочете побачити його?

— Тому, що я дав його у школу, платив за нього і станцію і такси за іспити!

— Коли так, то що іншого, певно зрадіє, як вас побачить. Ходіть зі мною!

Полісмен відвів Штофля у гарну палату, там поговорив із дверником, дверник із льокаєм, льокай із камердинером і заки мужик отямився, вже стояв у гарній кімнаті. Всюди повно образів, наче в церкві, зі стелі звисає павук із свічниками, всюди самі мягкі канапки.

— Гм, гм, це гарно, я певен, що йому тепер ліпше, ніж йому було у нас у стайні, — мимрить Штофль, усе обмацує, переглядає та коли найбільше задивився, нараз поклав йому хтось руку на рамя та спитав:

— Що скажете, бадю? Штофль підвів голову та побачив перед собою якогось пана з бородою та із золотим ланцюгом на череві. „То певно він" подумав Штофль і відважно всміхнувся:

— То це ти той міністер? Боженьку, Боженьку, колиб я так стрінув тебе на вулиці, я навіть не пізнав би тебе!

— Так, я той міністер, та хто ви? — нахмурився той пан.

— Ну, ну? то ти мене вже не пізнаєш? То якось дуже скоро забуваєш!

— Я не пригадую собі, я ніколи в житті не бачив вас!

— Ти мене тепер не мусиш соромитися! Колиб не я, то ти нині був би волом! — розсердився Штофль.

— Ти, простаку, забирайся ґеть відсіля!

— Так? То я тепер простак? Коли я тобі давав сіна у ясла, різав січку, носив воду, щоби тебе напоїти, слав сотки, то все було в порядку, що? Тоді я не був простак? — кричав мужик, що аж слина летіла йому з рота. Потім підніс палицю та розкричався: — Мені здається, що ти вже давно не був битий, то я мушу вибити тебе!

— Ратуйте! Ратуйте! — кричав міністер, втікаючи за стіл і дзвонючи давінком, що мало не розбив його.

Якстій впали у кімнату льо-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ.

Свого часу п. Бондар написав був критику у „Свободі" відносно п. Авраменка. Сказав п. Бондар, що коли п. Авраменко навіть обмежиться лише до мистецького оброблення й пропаганди нашого танку й удосконалить цей танок, поширить його серед нашої еміграції, то вже цим зробить велику роботу. Колиж возьметься за працю, яка є понад його сили, знання й теоретичну підготовку, то впаде під тягаром і, не виконавши свого завдання, зійде зі сцени українського мистецтва в забуття, так як зійшли всі ті, котрі були перед п. Авраменком, котрі не признавали за собою ані в своїм діланню ніяких промахів.

Читаючи критику п. Бондара в ч. 203 і 210., а й відповідь п. Авраменка в ч. 206, я завважив, що п. Бондар має рацію, бо це, що він завважав у п. Авраменка, це завважав і я: головно, що п. Авраменко не вміє поводитися з дітьми. Колиж я перечитав відповідь п. Авраменка в ч. 206 з дня 5. вересня ц. р., то бачу, що він своєю відповідю дав ще раз до пізнання, що п. Бондар має рацію. Біда, що п. Авраменко бачить у кожного, хто не погоджується з ним в даній справі, „пияка, картограя і скрайного лівого", котрий на бочку обручі набиває, а потім самогонку наливає". Вже сама відповідь п. Авраменка в „Свободі" ч. 206 скріпляє силу критики й свідчить, що п. Авраменкови потрібно ще підготовки, щоби він був тим, котрим хочеться його бачити.

Чув я палкі промови п. Авраменка, придивлявся поведенню його підчас науки танків, бачив його суворе лице якраз тоді, коли він повинен був бути ніжного успосіблення. Обсервуючи його в повній грізности, яка світилася в очах його, а дивлячись на дітей, я завважав, що діти бояться його й нетерпеливо чекають тої хвилі, коли вирвуться з салі. Цього я не бачив в його професора п. А. Кістя, котрого діти любили і тому скорше науку перебирали.

Професор дітий є другим батьком. Він повинен бути ніжного успосіблення: повинен бути тою те лотою, біля якої діти мали би горнутися. Коли діти люблять професора, то тим самим вони будуть обминати те, чого їх професор не любить. Суворість відганяє дітей від школи. Коли діти ходять до школи мимо сього, то вони ходять тільки під примусом своїх батьків. Це мусить знати кождий учитель, бо це пособить йому та тій праці, яку він провадить.

Пан Авраменко говорить, що йому ходить про виховання дітей. Само говорення ще не вистарчає. Треба не тільки хотіли, але й уміти. Хто хоче вміти, той не буде ображатися ні на мене, ні на кого іншого, коли я скажу, що з дитиною і перед дитиною треба поводитися спокійно та говорити до дитини з повною любовю, що до дітий не треба вживати таких виразів, як: „щоби пияків ш... трафив!"

Коли звернено п. Авраменкови увагу, що він у своїй праці має ще багато недостач, що він повинен посвятитись праці над собою, над своїм мистецтвом й повинен присвоїти собі методи модерного навчання дітей, методи, якими послугуються американські вчителі, котрі є батьками дітей у школі, то тоді п. Авраменко кричить і прозиває критика „пияком і картограєм".

Те, що п. Наддніпрянець пише у „Свободі" з дня 19. вересня ц. р., що „кромі бейзбол він не бачить ніякого більше культурного зацікавлення серед американської молодіжи", не повинно п. Авраменка так дуже підбадьорювати. Коли п. Наддніпрянець не бачить ніякого „культурного зацікавлення" між американською молодіжю, то хіба на це сказати, що є багато людей, котрі мають очи, а не бачать.

Коли п. Авраменко змінить тактику свого навчання, послухає вмісної критики тих, котрі хотять помогти йому в його почесній і надзвичайно потрібній справі, коли ще більше попрацює над своїм таланом, яким Бог наділив його й щораз більше буде розвивати його, тоді український нарід буде ще більше цінити ідею свого національного танку й працю п. Авраменка. Тоді наша еміграція в Америці приложить всіх можливих старань, щоби школа танків була як найбільша й щоби наша дітвора своєю піснею, своїми танками, своєю національною красою прославляла сей нарід в Америці чи Канаді.

Коли один з моїх противників підписався „Придніпрянець", нехай буде вільно мені підписатися,

Придністрянець.

(Чи в сій критиці є що ображаючого для критикованого? Чи підносить критик які особисті справи? Чи перекручує слова своїх противників? Чи говорить про справи, не належачі до дискусії?

Критик закидає гр. Авраменкови суворість, брак ніжности й теплоти в обходженню з дітьми, але се він підносить тільки зі становища успіху його школи. Колиб такі прикмети не мали відношення до навчання, то можна би сподіватися, що дописуватель сього не підносив би. Критик критикує, але не осуджує. Він вірить, що гр. Авраменко пізнає з самої критики, що його поступовання не зовсім підходить до людей, і що він без труду змінить своє поступовання. Критик критикує, але бажає школі найкращого успіху. Якраз тому, що він сього успіху бажає, він не може закривати її хиб, які сьому успіхови шкодять. — Ред.).

—o—

ЧИ ДИСКУСІЯ ЗАДОВГА?

Читаючи критику й полеміку про національні танки, пригадую собі, як то свого часу наш один дипльомат обороняв свою високу політику такими безконечними статтями на тему: „Зі сходом чи з Заходом?"

Чи в сей спосіб „Свобода" старається доказати тепер, що критика гр. Бондаря була справедлива?

Тимко Мілещук.

(Певна річ, що редакція теж має свій погляд про те, чи критика гр. Бондаря справедлива, чи несправедлива. Хоча се важна справа, критика ведення навчання національних танків, та редакція в сій справі ще не забирала слова. бо редакція вважає, що від справи таків важніщою є здібність дивитися дозрілими очима на всяку справу, вміти розбирати справу з одного й з другого боку, важити розумом противні собі арґументи. Колиб читачі, критикуючи танкові школи, мали навіть дійти до інших поглядів, ніж ті, які має редакція, але при тій нагоді навчилися культурно дискутувати, то сей вислід редакція воліла би ніж те, коли би читачі прийшли до тих самих висновків, до яких прийшла редакція, але дискутуючи в некультурний спосіб. Се тому, бо людина, яка помиляється, легко направиться на добру дорогу, коли вона навчилася дозріло розбирати справу, тоді, як людина, що не вміє справи дозріло розбирати, легко звернеться з доброї дороги, на яку припадково попала. І редакція теж може проявити нетерпеливість супроти одного або другого дописувателя, але нетерпеливість се одно з тих почувань, які треба в собі здержати, коли маємо дійти до розумного порішення справи. — Ред.).

ВІДПОВІДЬ РЕДАКЦІЇ

Ч. Б., Клівеленд, О. — Ми в газеті не поміщуємо подяк за цвіти на похоронах. Тому не можемо вмістити й вашої. Колиб ви належали до комуністичної партії, або співчували їй, то напишіть до нюйорських Щоденних Вістей, бо вони з охотою містять такі подяки своїх членів, або симпатиків.

ПОДЯКА.

Я, низше підписаний, складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду допомогового в сумі 50 долярів. Я нездужаю вже 4 роки й тому потрібую допомоги.

Йосиф Филипів,
член 252 від. У. Н. Союза,
Шикаґо, Ілл.

...кам, а коли побачили, як мужик із палицею вганяє за їх паном, прискочили до Штофля. Одначе він не дався їм. Лишив міністра та взявся до льокаїв. Гатив палицею, скло падало із зеркал на долівку, розбивалися вікна, переверталися крісла, а міністер крізь відчинене вікно кричав до полісмена:

— Тут є якийсь божевільний. Ходіть сюди та заберіть його у дім божевільних!

Так і сталося. В заведенні для божевільних надягли на Штофля кафтан безпеченства. Не міг і ворохнутися. Коли заспокоївся, переконався, що цілком нічого не вдіє. Хотів утікати відсіля, та за кілька днів його й так пустили додому. По дорозі навідався до Гойди. Сів і сумно говорив:

— Так, я був там і щасливо найшов його.

— Де? Кого? — спитався Гойда, що вже все був призабув.

— Кого, як не мого вола! Ти може й не знаєш, що він уже міністер?

— Ні, я це знав. А ти був у Відні?

— Відси приходжу. Не хотів пізнати мене. Не хочу більше й бачити його!

— Добре кажеш. Я зараз пізнав по ньому, що він, як усякий дурень, соромитисиме своєї минувшини, коли вже буде паном!

Штофль відпочав, подякував єгінникові, що так старався про вола, тай пішов додому.

Коли жінці все розповів, вона сказала:

— Бачиш, моя правда була, коли я радила продати його. Віл остане волом, колиб навіть умів грати на скрипку.

(З хорватського переклав **М. Н-ий**).

М. Тамтой.

ЦІННА ЛЮДИНА.

В душній салі С—кої цукроварні відбувалася чистка окрколгоспу. Голова комісії, товариш Лебединський, переможений спекою й надміром праці, дрімав, прислонивши дипльоматично очі дашком долоні й удаючи напружену увагу. До його сонних вух тиснуться уривки доповідей про злочини радапарату...

„Отже, коли він від кооперативу, то мусить важити по справедливости, а не обманювати людей"... „Я кажуж йому по людськи, а він мені відвічає" — „не понимаю твого дурного говорення". — „Я йому: а на українізацію забули", — „а він мені" — „поцілуйте — каже — пса" — вибачайте за слово — „під хвіст, з вашою українізацією".

„Чиє мявчалоб, а чиє й мовчалоб", — чується різкий, рішучий голос робкора Семененка. — „Ви розкажіть нам краще, чий то батько, насмоктавшись до краю, хитався вночі голий по вулиці, вимахував шапкою та співав „Боже царя храні"? А що в тверезого на умі, то, звісно, у пяного на язиці...

Лебидинський розплющив очі під дашком долоні і подивився на справного робкора і голову виробничого комітету, що доповідав, ніби протокола читав, підносячи від часу до часу праву руку майже до вуха й сіпаючи нею нервово.

„Де я лише бачив цього Семененка", — промайнуло й загрузло в сонній уяві товариша голови зборів. А коли по короткім часі його мокре чоло вислизнуло з долоні й мало не впало на каламар, він, очунявшись трохи й переконавшись, що ніхто з членів комісії не помітив його несподіваного пробудження, почув, що Семененко доповідав знову.

Значить, коли він комуніст, то не повинен своїх дітей хрестити, а коли він учитель, та ще й сільський, то довжен примір для других подавати. А він замісць того слухається жінки, котра попівна, значить, і потому чоловіка свого портить. А потім грає учитель з попом в карти, потому вони, значить, родичі. А селяне, котрі, значить, куркулі, приносять йому сало, сметанку й все проче до їди, потому він, значить, без сумнєнія на Петлюру орієнтується...

Але злочинна орієнтація учителя зовсім не цікавила Лебединського. З упертим подражненням людини, якій не дають спати, він намагався пригадати, де він вже зустрінувся раз з Семененком, і міг лише пригадати, що зустріч ця не була приємна. Але його голова не витримала надмірного напруження памяти й добродійний сон виніс його поза межі простору й часу...

Крізь тиху білість снігу верталися вони з конспіративного зібрання соція-демократичної „Спілки": на його рамя спиралася злегка Льоля, гарна, струнка, рухлива Льоля: і на них злітали міріяди пухких комах, коли вони проходили крізь зелене світло електричних ліхтарів. Потім їх понесли прудко санки, що закочувались на закрутах, і він мусів тоді тримати міцно Льолю за стан, такий гнучкий і пружистий, ніби вона нічого не мала на собі. У воротах її будинку він поринув у мягке футро її ковніра й знайшов там пристрасне тремтіння недосвідчених уст.

Вертав до дому затоплений у мрії і не помічав, що вікна його кімнати були освітлені в цю зізну годину, а за ним ішов якийсь індивід. Двері його мешкання відчинилися самі гостинно перед ним. Можність втечі ударемнював індивід та двірник на сходах.

Ввійшовши до кімнати, він побачив, що усе в ній було поперекидано, а жандар подавав салютуючи офіцирови жмут листів Льолі з коротким рапортом „риволюціонная, значить, переписка".

„Врйот он" — гукнув Лебединський, який у сні говорив ще по московськи, і прокинувся... Але, не зважаючи на це, жандар стояв все ще перед ним, справді в особі робкора Семененка, і оглядався подратовано на задні лавки, де у відповідь на сонний вигук голови почулось веселе іржання.

„Так, він справді бреше" — обернув зручно Семененко вигук голови комісії на адресу свого противника, роблючи наголосом на „бреше" догану голові за неповагу до українізації.

Засідання тяглося далі. Лебединський не спав уже. Бажання помститися за Льолю й себе, і здемаскувати колишнього жандаря змагалося в нім з розважністю. Але він згадав, що окрвиконком поручив йому Семененка як дуже цінну людину, і заспокоїв себе сентенцією: „Хтож є на світі, щоб був без гріха". Цінна людина — завжди цінна людина: чи вона служить царському урядові, чи партії.

По похороні.

— Йой, Боже, стільки вінців було на домовині! А то небіщик був би тішився, колиб був бачив їх!

—o—

— Навіщо вам позволення на револьвер: чи вашому життю грозить яка небезпека?

— Так, я є посередник для заключування подруж.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ДЕЩО ПРО НОВІЦІЯТ ЄЗУЇТІВ ГРЕКО-СЛАВЯНСЬКОГО ОБРЯДУ В АЛЬБЕРТИНІ.

Видаваний єзуїтами у Кракові „Посланец Серца Єзусового" (річник 58-мий, число за вересень 1930) містить ширшу замітку про новіціят єзуїтів греко-славянського обряду в Альбертині під Слонімом, що в тому новіціяті виховується тепер 15 кандидатів на священиків греко-славянського обряду. Переважають між ними Поляки, але є там і Білорусини (на другому місці), а також Українці, а навіть Чехи.

Та найважніше те, що подається у згаданій статті про мету т. зв. „Східної Місії", яка оснувалася в лоні чина єзуїтів, котра саме веде згаданий новіціят. І ось у замітці зазначено, що за згодою Апостольської Столиці кількох єзуїтів приняло східний, греко-славянський обряд, аби за його посередництвом трапити до сердець православних, привязаних горячо до того обряду і притягнути їх до **едности з римо-кат. костелом.** Перші єзуїти греко-православного обряду поселилися в Слонімськім, де побіч душпастирської праці, яку розвивають у двох місцевих парафіях та у Вильні, отворили в Альбертині згаданий новіціят, аби в ньому виховувати будучих місіонарів. Часть кандидатів покінчила вже новіціят, зложила присягу і приготовляється до будучого післанництва.

При кінці статті поміщений зазив до „горячих душ молоді, яка **місійні завдання й обовязки Польщі** — також на **славянському Сході** — щораз краще, дякувати Богу, розуміє", аби вона зголошувалася як найчисленніше до місійної праці на Сході. А до того треба небагато: покінченої IV. кляси гімназійної і **готовости перейти на греко-славянський обряд, на що церковна влада дає дуже радо дозвіл будучим місіонарам Сходу.**

З цитованих і підкреслених нами місць видно ясно, якими шляхами йде пропаґанда польської унії (т. зв. „всходнеґо обжондку") між православним населенням і якій меті та пропаґанда служить.

В КРАЇНІ КНЯЗІВ ҐРІМАЛЬДІ.

Дорога з Ніци до Монте Карльо викута у скелях. Тепер А коли, тому вісімдесять літ, А колись, тому вісімдесять літ не було тої чудової, викутої скельної дороги. Море спокійне, як і нині обливало дикі скелі. А на скелях тих гніздилися потомки давних розбійників - верховинців, племени, званого Монтеґаско. Правили ними і володіли над ними ватажки, дідичні князі Ґрімальді. Богато чи мало приносило опришківське ремесло, але було джерелом удержання для вбогої гірської країни. В 1731 р. вимер рід Ґрімальді, а князівство і влада перейшла на ґрафа Де Ґойон-Матіньон де Торінь, чоловіка дочки і спадкоємиці останнього Ґрімальді. **Цей рід і нині володіє в Монако.**

Міжнародні договори і фінансові клопоти приневолили дальших князів Монака продати Франції (після того, як вона заняла Ніцу) дві громади: **Ментону і Рокабруну** за 4 міліони франків. Але і це не дуже підреперувало країну, що **без грабіжів не мала засобів до життя.**

І тоді прийшли гроші, богато грошей, які до нині пливуть без упину до княжої скарбниці і позволюють удержувати двір, **державну раду, що складається з шістьох людей, і ґубернатора та „армію", до якої належить щось сто жандармів.** Гроші ці приніс ґеніяльний пан Блянк.

Блянк був основником першого в Европі дому гри, касина в **Гамбурґу.** Мальовнича околиця, дикі скелі над тихим заливом промовили до Блянка іншою мовою, як промовляли до інших людей. Промовили **мовою золота.** Блянк порозумівся з князями Монака і ці приняли його предложення. Над берегом моря повстало **Монте Карльо.** Одно крило нинішнього касина, то давній дім гри, побудований Блянком.

Тепер плило золото обильніше ніж тоді, коли треба було здобувати його з рушницею в руці, вижидаючи годинами у криївці за скелею на надїжджаючих купців. Тепер скелі потрібні були лише для декорації. Тож стали виковувати дорогу до печери гри, щоби жертви лекше могли там дістатися. Нині імя Блянка поважають у Монте Карльо. Недавно помер на Рівері внук першого спільника князів, відзначений ріжними титулами й орденами князя Монака. Касино виплачує теперішньому князеві Монака річно 20 міліонів франків. Тож не дивиниця, що міліярдер Морґан рішився віддати свою дочку за братанка володіючого князя Людвика II., 55-літнього „молодця".

Давні розбійники князів Ґрімальді вимерли. При дорозі з Ніци до Монте Карльо є високо в горах **невеличке село Езе.** Тут жиє ще яких двацять потомків давніх Монтеґасків, скретенілих і змарнілих нездар. Коли вони вимруть, розбишацько - лицарська казка верховинських князів скінчиться...

Нове життя кипить у Монте Карльо. Нові горожане князя Монака хвалять собі тут життя. Не служать у війську, не платять податків, а князь дає їм засоби до життя з ґаманців Вандербільтів, Асторів, Морґанів, що звозять доляри, Ротшільдів, що оперують усіми валютами, Бурбонів з пезетами і Бог зна чиїх, повнісеньких стерлінґів, франків, марок, шілінґів, корон і т. д. при приїзді, а порожніх при виїзді.

Касино нині — велике міжнароднє акційне товариство, де йдуть бої і конфлікти за впливи і владу — за золото. Богато злочинів криє в собі Монте Карльо: самогубств, убивств, отроєнь і т. д. Славні гри є в Інтернаціональнім Спортовім Клюбі. Тут грають найбільші богачі світа (прим. Захаров або Валіяно), а ріжниці в грі виносять нераз 50 міл. франків. Сензацією гри є американська співачка Мейрі Ґарден. Вона любить грати високо, а як виграє, роздає гроші „легким дамам".

Якогось Айриша мали повісити. Його приятель переходив саме площею, на якій готовилися до екзекуції.

— Що я бачу!—озвався приприятель. — То це ти!? А не говорив я тобі стільки разів, що ти аж до того дійдеш?

— Я не дійшов, мене привезли сюди! — відповів Айриш.

—o—

Герой книжки.

— Я видаю нову повість, а чи знаєте, хто є героєм? — каже молодий автор.

— Самособою, що видавець, — відповідає запитаний.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Протестаційне віче проти засуду Р. Біди. — Відчит про рідний край.

Ініціятивою відділу У. В. О., силою злуки українських національних громад і товариств відбулося тут 21. вересня в галі української православної церкви при вул. Ірі велике масове віче для протесту проти засуду Романа Біди.

Галя була битком переповнена. На сидженнях сиділо пів тисячки людий, друге стільки стояло в проходах і на ґалерії. Віче отворив голова вічевого комітету гр. Н. Моранець коротким вступним словом і покликав на головного бесідника гр. Омеляна Ревюка, редактора „Свободи". О. Ревюк зображував стан Західної України під чужим панованнем, утисками польського уряду й громадянства над нашим народом, відпір який Польщі дає націоналістична організація У. В. О. і ляцькі наглі суди над борцями. Хто звидів рідний край, може бачити, що всі заходи Польщі до зломання українського духа не переможуть. Скорше чи пізнійше український нарід запанує на власній землі як правний господар.

Слідуючим бесідником був гр. С. Мусійчук, який завзивав до піддержки У. В. О. і до матеріяльної допомоги рідному краєви. Присутні зрозуміли значіння революційної праці У. В. О., а в доказ цього зрозуміння відгукнулися щирими жертвами в сумі $276.90. Крім цього з кокардок прийшло $33.40. У цей спосіб зібрано $310.30. По виплаті розходів чистий дохід призначено на революційну боротьбу з У. В. Г. О. і вислано через „Обєднання" суму 175.17.

Третим бесідником був д-р Г. Скегар, який завізвав до протесту проти невинного засуду Р. Біди. Відчитав резолюції протесту, які принято одноголосно. Секретар прочитав всі громади і товариства по черзі, а всі через своїх репрезентантів заявили згоду протесту.

Говорив ще недавний член У. В. О. і б. с. стрілець Т. Корнафель, а на закінчення говорив о. І Коцан.

Віче замкнув хор Боян під управою д. Е. Королишиного піснями: „Не пора" і „Ще не вмерла".

Уряд православної церкви на Ірі відмовився взяти заплату за галю для вжитку віча, а панночки, що занялися збіркою та розпроданням кокардок, теж дали свою працю даром.

Українські національні громади і товариства, що взяли участь в протестаційнім вічу в Шикаго 21. вересня 1930 і підписані урядники за товариства на протестах висланих до Вашинґтону і Ліґи Націй:

1) Громада православна (автокефальна) о. І. Коцан, Н. Пикульський, І. Байсарович; 2) Громада гр.-кат. (правосл.) з Борн сайд: Ю. Небор, Й. Нісевич, М. Липа; 3) Громада з В. Пулман: Катерина Шемердяк, В. Шемердяк; 4) Громада з В. Гарвей: Н. Гуцул, Т. Миленький, І. Миленький.

Відділи У. Н. Союза:

5) Відділ 100 з Гери, Інд., А Цебак; 6) від. 106 з Н. Гарвей, С. Прокопів; 7) від. 139 „Вільна Україна", Й. Федасюк, В. Липовий, П. Кукура; 8) від. 165, М. Липа; 9) від. 183, Й. Нісевич; 10) від. 214, І. Дорош, І. Паславський; 11) від. 221, І. Карпа, Т. Кривовяз; 12) від. 243, Т. Карплюк, Мілянович, Г. Бутовський; 13) від. 252, Г. Красножоний, Н. Читвінський, І. Скульський; 14) від. 301, Л. Доманчук, П. Підлісний, П. Зарубій; 15) від. 220, Н. Жовнірчак, Д. Костик, В. Саґан, Д. Кошіль; 16) від. 259, Т. Яремцьо, Т. Пелех; 17) від. 379, Г. Оніськів, П. Сачавський; 18) від. 335, з В. Гарвей, Н. Гуцул; 19) сестрицтво з В. Пулман, Катерина Шемердяк; 20) сестрицтво з Оклей, Текля Оленик.

Відділи У. Р. Союза:

21) Від. 95, М. Кущак; 22) від. 102, І. Мазурик; 23) від. 133 (Пулман), М. Драгон.

Відділи У. Н. Помочі:

24) Від. ім. Б. Хмельницького, А. Хомич, П. Пастух; 25) від. 141, М. Городецький; 26) від. 55 „Провидіння", Тео. Манчук.

Укр.-Амер. Гор. Клюби.

27) Републ. клюб 39. ворди, І. Сціборський, М. Риза; 28) Клюб в Пулман, М. Драгон; 29) спілка „Україна" Ю. Бойко; 30) хор „Боян", С. Ревак, М. Кирилюк; 31) сестрицтво св. Ольги, Ксеня Капустяник, Василина Сопівник, п. Королишин; 32) Нар. Січ ім. К. Трильовського, відділ У. В. О., С. Мусійчук, Д. Островський; І. Лесько, М. Леськів; 33) Стрілецький Гурток, М. Гарась, Т. Подола, П. Костирка, І. Побуцький; 34) від. О. Д. В. У. (У. В. О.), В. Лоняк, С. Мусійчук; 35) тов. нац. танків Авраменка, І. Савчин, Оля Чуник, І. Сенчук, панна Короленчук; 36) Укр. Теніс Клюб, Юстина Олесько, М. Кирилюк; 37) Кружок Української Молодіжи, Марія Чукла, М. Стрижовський; 38) Укр. Арт. Клюб, Оля і Софія Коцевська; 39) Укр. Мол. Клюб „Мазепинці", Вол. Засадний, п. Катамай; 40) Мол. Клюб в Генсон парку, Галина Сціборська, Павліна Риза; 41) Рідна Школа при прав. громаді, Е. Королишин.

Протести ухвалено і вислано як слідує:

1. Ми, американські горожане українського походження, зібрані на масовім українськім національнім вічу в Шикаго 21. вересня 1930., репрезентуючі 41 громад і товариств, одноголосно протестуємо проти неправного засуду на смерть невинного Романа Біди польським трибуналом 29. червня 1930 р.

2. Суд не узгляднив того, що виконавцем бомбового замаху був Платон Полотнюк, тому тільки, що він був вже поза границями Польщі й тому з пімсти покарав невинного.

3. Супроти цього зібрані на вічу подають цей факт нового польського насильства до відома Ліґи Націй (амбасадора Польщі — амб. Каплінґа у Вашинґтоні), щоби Ліґа вже раз видвигнула справу поневолених Польщею українських земель, відданих їй Радою Амбасадорів дня 15. марта 1923 р. проти волі всього українського населення.

4. Зібрані домагаються увільнення невинно засудженого на смерть Романа Біди.

5. Зібрані заявляють, що з Польщею неможливе ніяке співжиття, бо Польща не додержує навіть тих міжнародніх зобовязань, які вона перебрала на себе, коли їй Рада Амбасадорів передала Східну Галичину. Тому саме український нарід під Польщею взявся за революційну боротьбу, як одиноку альтернативу, змагаючи до визволення 7 мільйонів Українців, яких силою прилучено до Польщі.

Під протестом має бути підписаний предсідатель протестаційного віча, його секретарі та всі урядники висше названих товариств, які зголосили свій протест.

На вічу зложили жертви оці громадяне:

П. Кохановський 10 дол.; по 5 дол.: С. Мусійчук, д-р Г. Скегар, Н. Моранець, П. Жовнірчак, І. Карпа, Т. Корнафель, панна Короленчук, Слижук, Р. Смук, С. Брудний, В. Т., Н. Миленький, І. Миленький, Н. Гуцул, І. Корпан, І. Барабаш; по 3 дол. А. Хомин, п. Фецин, Й. Корпан; по 2 дол.: М. Риза, К. Ґавлічинський, Т. Дутканич, М. Городецький, Н. Пикульський, Д. Островський, К. Кицевич, С. Іванишин, Е. Королишин, Т. Яремцьо, П. Шемердяк, Н. Бунька, О. Штоґрин, В. Коцовський, Широтка, І. Скульський, І. Шмиґельський, І. Лесько, М. Кирилюк, Г. Оніськів, Є. Процюк, А. Махник, В. Кирилюк, І. Синицький, І. Мостовий, М. Шпак, Т. Табака, П. Гринчишин, П. Пастух, В. Дунець, М. Булка, Ю. Небор, С. Зелінка, Й. Федасюк; по 1 дол.: К. Січевський, С. Олійник, М. Савчин (мол.), Д. Красножоний, Ю. Бойко, Р. Андрусочко, Н. Сигерич, Н. Шемердяк, В. Шемердяк, Т. Ценкий, В. Ценкий, Ю. Козаченко, Т. Янсевич, А. Войтович, О. Чуник, Городиський, З. Олійник, С. Лукач, Г. Самочко, Н. Волковецький, Т. Міщук, М. Оргин, І. Тимків, П. Кульпак, С. Ментус, В. Золотинець, П. Кулиняк, М. Недоляк, Т. Курко, С. Мельничук, Кат. Кущак, Кат. Дідух, М. Сливка, І. Заребняк, Г. Гнатишин, Т. Ґрецко, Журавель, п. Волошин, М. Леськів, о. І. Коцан, П. Хвостян, Я. Бас, П. Паславський, В. Лесько, Д. Попадюк, І. Паленичка, І. Замкотович, М. Ґірняк, Д. Семенюк, П. Кирилюк, М. Васильовський, Яремій, А. Боднарчук, П. Підлісний, А. Медзяк, І. Куцик, Н. Кирчів, П. Кокульський, А. Корма, Ів. Ґіжовський, Д. Ґіжовський, П. Гринчишин, Ю. Небор, Е. Батюк, М. Шевчук, М. Савчин, В. Лоняк, Я. Гладій, Костерка, С. Прокопів, М. Романко, І. Древніцький, Г. Білецький, П. Федарчук, С. Ревак, П. Хоркавий, А. Мрака, Й. Коцовський, О. Бунька, Н. Ґудз, П. Хомин, М. Тимчук, Т. Кривовяз, А. Цебак, М. Мотлюк, М. Липа, Д. Шемердяк, В. Древніцький, Н. Пашко, Г. Гавриляк, Д. Кошіль, В. Саґан, Т. Лукач, Е. Команишин і $2 на „Сурму", І. Лещій, М. Семків, Т. Шпікула, С. Кочій, Н. Читвінський, Н. Сеничин, В. Николаішин, І. Риза, Л. Доманчук, Н. Волковецький, Г. Березовський, В. Сенів, В. Влошек, І. Франків; по 50 ц.: М. Литвин, А. Скінко, Т. Манчук, М. Клим, М. Горас, В. Пилипів, М. Клим, П. Демкович; А. Фіца 25 ц.

За ширший комітет віча: **Н. Моранець,** предс.; **о. І. Коцан,** заст. предс.; **С. Мусійчук,** секр. рек.; **Т. Подола,** секр. фін.; **Й. Нісевич,** касієр; п-ні **Катерина Шемердяк, М. Липа** і **д-р Ґ. Скегар,** контрольори.

З нагоди побуту редактора „Свободи" О. Ревюка в Шикаго уладжено в понеділок, дня 22. вересня, відчит. Відчит відбувся в українській православній галі та притягнув коло триста слухачів. Бесідник говорив про свої відвідини в рідному краю в 1929. році. Він говорив тільки про свої спостереження над життєм нашого народу під польською й московською окупацією. Представляв, як живе український селянин, робітник, інтеліґент; в чому край змінився; його економічні, культурні й громадянські стремління.

На сали було кількох місцевих большевиків і їм дуже не сподобалися спостереження прелеґента, що, не дивлячися на офіційну українізацію урядового персоналу на радянській Україні, загальне відношення до українства далі продовжує погордливе відношення з царських часів.

Не подобалися теж спостереження про тяжке матеріяльне положення селян і робітників у большевицькім раю, і одна комуністка пробувала сі спостереження збивати, показуючи на продаж зерна большевицьким урядом поза границями. Прелеґент звернув увагу слухачам, що продаж хліба поза границями ще не доказує доброго стану в краю. Коли продають, то видно тільки одно, що грошей потребують. Коли в краю є рівночасно біда, то видно, урядови важніще, щоби дістати гроша, ніж щоби виживити населення.

Присутний на салі гр. Куропась, котрий щойно сими днями вернув з побуту в рідним краю, додав свої спостереження про рідний край, задержуючися довше на організації кооператив, з котрою він дуже близько знакомий. Він підчеркнув гарний розвій молочарських спілок. Змальований ним образ економічної самооборони українських селян під Польщею подратував одного большевика, котрий, як звичайно, не признає для українського селянина ніякого ратунку, як тільки ласку московських комуністів. Він зірвався балакати, як з горячки, перериваючи бесідникови, а покликаний до порядку предсідателем відчиту, д-ром Г. Скегаром, вийшов зі салі.

С. Мусійчук.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє членів, що збори відбудуться в середу, 8 жовтня, в годині 8-ій ввечір, в галі церковній при Мортон ул. Тому, що є більше справ до полагодження, обовязком є усіх членів явитись на тих зборах. — О. Присяжний, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх членів, що трикварталький мітінг відбудеться в пятницю, 10 жовтня, в годині 7.30 ввечір, в У. Н. Домі, 214 Фултон стріт. Роситься всіх членів прибути на мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження, як справа Сиротинця, справозданнє урядників і контрольної комісії, справа оргaнізовання молоді у відділи пласту при У. Н. С., і другі. Пригадується тим, котрі ще не стоять в У. Н. Союзі, щоби прийшли на сей мітінг і вступили в члени; будемо принимати без оплати вступного. — І. Генеґа, предс.; С. Могила, кас.; К. Пілат, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. П. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє, що трикварталький мітінг відбудеться в неділю, 12 жовтня, в галі парохіяльній при Еллікот ул., в годині 1-ій пополудни. На порядку нарад є справозданя уряду і другі важні справи. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Ник. Трояновський, предс.; Василь Максимик, секр.

ЗІГЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє, що мітінг відбудеться в неділю, 12 жовтня у Михайла Олексяка під числом 6 Орчард стріт. Проситься всіх членів явитись на сей мітінг та вирівнати свої вкладки. Повідомляється членів відділу у Франкфорт, Ілл., коли хотять злучити свій відділ з нашим відділом, то нехай прийдуть на сей мітінг, то зробимо один великий відділ. — Семен Панчишин, предс., М. Гр. Олексяк, рек. секр.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, повідомляє всіх членів, що трикварталький мітінг відбудеться в суботу, 11-го жовтня, в годині 8-ій ввечір. Кождий член і членкиня повинні явитися на нєс, бо є важні справи до полагодження. Контр. комісія повинна здати точний звіт за цілий час. Кождий член повинен привести хоч одного нового члена, бо будемо принимати нових членів без оплати вступного. — Мих. Сендзік, предс.; Юрій Гоголь, кас.; Петро Дудко, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На бойову акцію.

Наша громадянка Олена Сеґінь внесла на зборах відділу 322 У. Н. Союза і на мітінгу Жіночої Громади ім. Ольги Бесарабової, щоби заснувати кружок Січових Стрільців. Громадянин Йосиф Крук розяснив 3 серпня значіння стрілецької ідеї і взивав молодь і старших, щоби вступали у січові сліди і заснували кружок Січових Стрільців, що й сталося. До кружка вступило 22 члениць і то самі такі, що хочуть стояти в рядах У. Н. Союза.

Члениці зложили разом на бойову акцію $14.60 і гроші ті вислано до Обеднання.

Жертвували по $1: Р. Бардаль, Й. Карач, К. Дубас, О. Літвінська, П. Будник, Н. Гавґ, А. Сторожук, О. Сеґін; Б. Майор 60 ц.; по 50 ц.: А. Сосновська, К. Біловус, М. Дзендзел, К. Сурма, О. Штоґрин, М. Дольник, Й. Клюфас, А. Боднар, К. Ґвязда, Є. Літвінський, К. Руджера, М. Майор. — Разом $14.60.

Уряд вибрано як слідує: пані Олена Сеґін, предс., 110 Baldwin St., Newark, N. J.; пані Олена Гавґ, секретарка, 367 Berwick St., Orange, N. J.; пані Катерина Дубас, касієрка, 571 So. 17th St., Newark, N. J.

ЦАРИЦЯ ПУСТИНІ.

До Єрусалиму прийшли тривожні телеграфічні вісти про криваві бої між великими бедуїнськими племенами на території між Дамаском і пустинею. Провідником одної сторони був емір Нурі ель Шелян, начальник племени Руваля, провідником другої сторони його внук, молодий емір Фуад ель Шелян. У боях згинуло вже більше як 200 вояків. Вкінці виявилася тепер і причина тих боїв. Тому кілька місяців залюбився той молодий емір Фуад в якійсь Англійці. Вона також полюбила його і сказала, що хоче лишитися у нього в пустині. Тепер емір проголосив її „царицею пустині". Британський консуль у Дамаску інтервеніював і хотів молоду Англійку навернути до цивілізації. Та це йому не вдалося.

Поступок молодого еміра схвилював дуже його діда. Докоряв внукові, що тим своїм учинком принесе неславу навіки свому племени. З тої хвилі молодий емір став смертельно ненавидіти діда. Підозрівав, що він хоче його розвести з молодою Англійкою лише на те, щоби сам міг її взяти за жінку. Ця ненависть дала причину до спорів і конфліктів в племені Руваля. Молодий емір зажадав від французької влади, щоби визнала його одиноким начальником племени та щоби присилувала старого еміра, його діда, щоби зрікся влади, та щоби жив собі приватно в котрімсь сирійськім місті. Коли про це дізнався старий емір, розсердився ще більше, вибрався на пустиню, щоби там зібрати вірних собі людей і піти проти свого віроломного внука. Але таксамо зробив і внук та зібрав своїх прихильників проти діда. Мандаторка (Франція) старалася залагодити спір, але дарма. Між обома таборами дійшло до перших боїв. Як не як, чи не пригадує ця війна колишню троянську війну, якої причиною була також жінка, гарна Спартанка Олена.

Тому, що...

Дверник у театрі не хоче впустити на салю якоїсь пані, що спізнилася на концерт.

— Чому? — питається обурена пані.

— Бо, прошу пані, дверей підчас співу не вільно мені отвирати, інакше половина гостей зараз кинулася би до виходу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

